

**O‘ZBEKISTONDA MAFKURAVIY IMMUNITETNI
SHAKLLANTIRISH: HUQUQIY ASOSLAR, ILMIY YONDASHUVLAR VA
AMALIY TAJRIBA**

Samiyev Ahmadjon Zubaydullo o‘gli

*O‘zbekiston Respublikasi Oliy Ta’lim, Fan va
Innovatsiyalar Vazirligi Osiyo Xalqaro Universiteti
axmatt9293@gmail.com*

Annotatsiya. *Mazkur maqolada O‘zbekistonda mafkuraviy immunitetni shakllantirish jarayoni huquqiy-me’yoriy hujjatlar, ilmiy-adabiy manbalar va amaliy faoliyat misolida tahlil qilinadi. Tadqiqotda mafkuraviy immunitetning mazmun-mohiyati ochib berilib, uni mustahkamlashning asosiy yo‘nalishlari hamda yoshlar ongida barqaror dunyoqarashni shakllantirishdagi ahamiyati yoritilgan.*

Kalit so‘zlar: *mafkuraviy immunitet, milliy g‘oya, ma’naviy xavfsizlik, yoshlar, globallashuv, axborot xurujlari.*

Abstract. *This article analyzes the process of forming ideological immunity in Uzbekistan through the examples of legal and regulatory documents, scientific literature, and practical activities. The study reveals the essence and content of ideological immunity, highlights the main directions for strengthening it, and examines its significance in shaping a stable worldview among young people.*

Keywords: *ideological immunity, national idea, spiritual security, youth, globalization, information attacks.*

Bugungi globallashuv sharoitida mafkuraviy jarayonlar jamiyat hayotiga kuchli ta’sir ko‘rsatmoqda. Axborot oqimlarining keskin ortishi, turli qarash va g‘oyalarning tez tarqalishi sharoitida jamiyat a’zolarida, ayniqsa yoshlar ongida mustahkam hayotiy pozitsiya va tanqidiy tafakkurni shakllantirish dolzarb vazifaga aylanmoqda. Shu jihatdan mafkuraviy immunitet tushunchasi nafaqat nazariy, balki amaliy ahamiyatga ega bo‘lgan ijtimoiy hodisa sifatida namoyon bo‘lmoqda.

O‘zbekistonda mustaqillik yillaridan buyon milliy g‘oya, ma’naviyat va ma’rifat masalalariga alohida e’tibor qaratilib, jamiyatni turli mafkuraviy tahdidlardan himoyalashga qaratilgan tizimli siyosat olib borilmoqda. Mazkur maqolada ana shu jarayonlar ilmiy nuqtayi nazardan tahlil qilinadi.

Ilmiy adabiyotlarda mafkuraviy immunitet shaxsning yot, buzg‘unchi va zararli g‘oyalarga nisbatan ichki qarshilik ko‘rsatish qobiliyati sifatida talqin etiladi. U insonning bilim darajasi, dunyoqarashi, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga munosabati bilan bevosita bog‘liq.

Mafkuraviy immunitet faqat taqiqlar yoki tashqi nazorat orqali emas, balki ongli ravishda shakllantiriladigan jarayon hisoblanadi. Shu bois u tanqidiy fikrlash, axborotni tahlil qilish, mustaqil xulosa chiqarish ko‘nikmalariga tayangan holda rivojlanadi. Aynan

shu jihat mafkuraviy immunitetni jamiyat barqarorligini ta'minlovchi muhim omilga aylantiradi.

O'zbekistonda mafkuraviy immunitetni shakllantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida belgilangan. Bu jarayon, eng avvalo, Konstitutsiyada mustahkamlangan inson manfaatlarini, fikrlar xilma-xilligi va ma'naviy erkinlik tamoyillariga asoslanadi.

Yoshlarga oid davlat siyosatini belgilovchi qonun hujjatlarida yoshlarning ma'naviy, intellektual va mafkuraviy jihatdan barkamol bo'lib voyaga yetishi asosiy maqsad sifatida ko'rsatilgan. Shuningdek, mamlakat taraqqiyot strategiyalarida ma'naviy xavfsizlik, milliy g'oya va mafkuraviy barqarorlik masalalari alohida ustuvor yo'nalish sifatida qayd etilgan.

Prezident farmon va qarorlarida ma'naviy-ma'rifiy ishlar tizimini takomillashtirish, ta'lim-tarbiya jarayonida milliy va umuminsoniy qadriyatlar uyg'unligini ta'minlash orqali mafkuraviy immunitetni kuchaytirish vazifalari belgilangan.

O'zbekiston olimlarining ilmiy tadqiqotlarida mafkuraviy immunitet masalasi turli fanlar kesimida yoritilgan. Falsafiy tadqiqotlarda u ijtimoiy ong shakli sifatida talqin qilinsa, pedagogik ishlarda yoshlar tarbiyasining muhim komponenti sifatida o'rganiladi.

Milliy g'oya va ma'naviyatga oid ilmiy asarlarda mafkuraviy immunitet jamiyatni ichki parokandalik va tashqi mafkuraviy bosimlardan himoya qiluvchi omil sifatida baholanadi. Sotsiologik tadqiqotlarda esa globallashtirish sharoitida yoshlarning axborotga bo'lgan munosabati va mafkuraviy barqarorlik darajasi tahlil qilinadi.

Ushbu ilmiy adabiyotlar mafkuraviy immunitetni shakllantirishda faqat nazariy bilim emas, balki amaliy ko'nikmalarni ham rivojlantirish zarurligini ko'rsatadi.

Mamlakatimizda mafkuraviy immunitetni shakllantirish bo'yicha olib borilayotgan amaliy ishlar keng qamrovli va tizimli xarakterga ega. Ta'lim tizimida ma'naviy-ma'rifiy fanlar mazmuni yangilanib, zamonaviy pedagogik texnologiyalar joriy etilmoqda.

Mahalla va jamoatchilik institutlari orqali aholining, ayniqsa yoshlarning ma'naviy savodxonligini oshirishga qaratilgan tadbirlar tashkil etilmoqda. Ommaviy axborot vositalari va raqamli platformalarda milliy g'oya va qadriyatlarni targ'ib qiluvchi materiallar soni ortib bormoqda.

Shuningdek, axborot makonida soxta va zararli g'oyalarga qarshi immunitetni shakllantirish maqsadida yoshlarni media savodxonlikka o'rgatish muhim yo'nalish sifatida e'tirof etilmoqda.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonda mafkuraviy immunitetni shakllantirish ko'p qirrali va uzluksiz jarayon bo'lib, u huquqiy-me'yoriy asoslar, ilmiy yondashuvlar va amaliy faoliyat uyg'unligida amalga oshirilmoqda. Ushbu jarayon jamiyatning ma'naviy barqarorligini ta'minlash, yosh avlodni turli mafkuraviy tahdidlardan himoyalash va mustaqil fikrlaydigan barkamol shaxsni tarbiyalashda muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

I. Normativ-huquqiy hujjatlar

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent, O'zbekiston.
2. O'zbekiston Respublikasining “Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida”gi Qonuni.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “Ma'naviy-ma'rifiy ishlar tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi Farmoni.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi to'g'risida”gi Farmoni.
5. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining ma'naviy-ma'rifiy ishlarni rivojlantirishga oid qaror va dasturlari.

II. Prezident asarlari va nutqlari

6. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
7. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. – Toshkent: O'zbekiston, 2018.
8. Mirziyoyev Sh.M. Ma'naviyat va ma'rifat masalalariga oid nutq va ma'ruzalari to'plami.

III. Ilmiy va o'quv adabiyotlar

9. Quronov M. Milliy g'oya va ma'naviyat asoslari. – Toshkent: Ma'naviyat, 2019.
10. Ergashev I., Abdullayev A. Ma'naviy xavfsizlik va mafkuraviy jarayonlar. – Toshkent, 2020.
11. Otamurodov S. Globallashtirish va mafkuraviy tahdidlar. – Toshkent: Fan, 2018.
12. Jo'rayev N. Ma'naviyat asoslari. – Toshkent: O'zbekiston, 2017.
13. To'xtashev B. Yoshlar ongida mafkuraviy immunitetni shakllantirish masalalari. – Toshkent, 2021.
14. Xudoyqulov X. Axborot xurujlari va ma'naviy barqarorlik. – Toshkent: Akademnashr, 2020.

IV. Ilmiy maqolalar va uslubiy qo'llanmalar

15. “Ma'naviyat va ma'rifat” markazi nashrlari va uslubiy qo'llanmalari.
16. O'zbekiston ijtimoiy-siyosiy jurnallarida chop etilgan mafkuraviy immunitet va yoshlar tarbiyasiga oid ilmiy maqolalar.
17. Respublika ilmiy-amaliy konferensiyalari materiallari (ma'naviy-mafkuraviy barqarorlik mavzusida).